

« debet ad patriam suspirans nostra peregrinatio,
« tam pro dilectione proximorum, quam pro exhibi-
tione omnium honorum operum. Figuratur
« simili ratione in altitudine ejus eminentia spei,
« penetrans usque ad interiora velaminis. Atten-
« dendenda est etiam crucis profunditas, quia
« profundum est mysterium crucis, in quo multo-
rum, qui sapientes dicuntur, ingenia deficerunt. » In eodem sermone insuper aliud innuit mysterium, dicens: « Suscepit crucis causa est, ut superbia
« seculi, et inflata sapientia per crucis stultam, ut
« putatur, prædicationem, humiliata corueret, et
« sciret id, quod stultum est Dei, sapientius esse
« hominibus. » Lucas Brugensis ea quæ paulo ante
diximus, his verbis confirmat¹: « Quarta causa fuit,
« quod crucem patiens Dei Filius, variarum nobis
« reliquerit exempla virtutum; Christus enim
« passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum,
« etc., quæ non perinde nobis reliquisset alio
« mortis genere. Crucifixionis carnis nostræ cum
« vitiis et concupiscentiis. Elevationis affectionum
« nostrarum a terra. Præsertim vero contemptus
« omnium quæ sunt, in mundo. »

8. — Septima ratio est², quia hoc genus mortis plurimi figuris respondet. Ut enim Augustinus dicit in sermone de passione: « De diluvio aquarum humanum genus arca lignea liberavit. De Ægypto Dei populo recedente, Moyses mare virga divisit et Pharaonem prostravit, et populum Dei redemit. Idem Moyses lignum in aquam misit, et amaram aquam in dulcedinem commutavit. Ex lignea virga de spirituali petra salutaris unda profertur. Et ut Amalec vinceretur, circa virginem Moyses expansis manibus extenditur, et lex Dei arcæ testamenti creditur lignæ, ut his omnibus ad lignum crucis quasi per quosdam gradus veniatur. » S. Isidorus præter has figuræ, vaticinium quoddam Jeremiæ adducit in medium quod merito adimplendum erat; ita enim scribit: « Jeremias Propheta ex persona Christi predixerat, dicens: Ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam, et non cognovi, quia super me cogitaverunt consilia dicentes: Mittamus lignum in panem ejus, et eradamus eum de terra viventium. Cui est lignum in panem missum, nisi Christo affixus carnis in ligno? Panem enim corpus ejus agnoscimus. Lignum in pane esse, fide nostra crucem agnoscit in corpore, quia vita corporis sui panis est, scriptum est enim: Et erit vita tua pendens ante oculos tuos. Et in Psalmo iterum, quia extendit manus suas in cruce, sic dicit: Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum: Sive quod, veniente quasi mundi vespera, sive quod declinante jam sole ad vesperam, Dominus in cruce animam posuit, elevans manus suas in

¹ LUC. BRUG., in Matt. — ² S. THOM., ib. — ³ S. ISID., de Pass.

idem crucis signum atque offerens se ipsum Deo pro nobis sacrificium ut per illud sacrificium, delerentur peccata nostra. » S. M. Ecclesia, a Spiritu Sancto directa, multas alias veneratur figuræ, in hoc genere mortis adimpletas: sicuti serpentis ænei super palo in altum suspensi, ad cuius aspectum sanabantur omnes, quotquot mortis lethiferos a serpentibus ignitis acceperant. Ac proinde ipsem Christus Nicodemo in hæc verba prædictis: Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis. Similiter in festo exaltationis S. Crucis Ecclesia in Antiphona quadam ita canit: « Hæc est arbor dignissima, in Paradiso medio situata, in qua salutis auctor pro-pria morte mortem omnium superavit. » Multas alias brevitatis causa prætero figuræ, utpote S. Scripturæ professoribus notissimas. Unicum duntaxat considerabo textum Ezechielis, ubilegitur hunc Prophetam in contemplationem raptum in excelso quodam collocatum fuisse monte, ut attentius consideraret mensuram, qua ædificium quoddam mensurabatur per arundinem quamdam sex cubitis longam. Enimvero ædificium hoc sanctissimam Christi præfigurabat humanitatem. Arundo vero crucis typus erat. Is qui hoc ædificium metiebatur, ingratissimus erat Hebræorum populus: Sex hujus arundinis cubiti, sextam representabant mundi ætatem, in quo Redemptor crucifigendus erat. Arundo interius vacua, medullam divinitatis impassibilem esse denotabat, siquidem solus humanae naturæ cortex doloribus subjectus fuit. Sola dimensa est latitudo, per quam præsignificabatur humanitas, quia quod naturam divinam attinet, generationem ejus quis enarrabit? Ludolphus Carthusianus denique hanc innuit considerabilem figuram, inquiens²: « Duo populi Jesum ad interficiendum adduxerunt, videlicet Judæi, qui corde, et Gentiles, qui opere hoc fecerunt. Isti olim per duos exploratores præfigurati erant, qui botrum de terra promissionis ad desertum afferebant. Per botrum figurabatur Filius Dei Jesus Christus. Per lignum vero, in quo hotrus hic pendebat, sacrosancta crux Domini præsignabatur. »

DISCURSUS III.

ALIA RECENSENTUR MYSTERIA, OB QUÆ IN CRUCE MORI VOLUIT.

IDEA SERMONIS. — 1. Alia mysteria Christi cruce impleta. — 2. Oblationes sacrificiorum olim in altum elevabantur. — 3. Quare Christus non alio mortis genere quam crucis, mori voluerit. — 4. Christus in cruce triumphavit de hoste humani generis. Christus diabolum vicit propriis ipsius armis. Magna gloria redundavit in Christum ex patibulo crucis. — 5. Christus expansis brachiis in cruce mori voluit,

¹ JOAN., III, 14. — ² LUD. GARTH., p. 2, c. 62.

paratus ad nos suscipiendos et amplexandos. — 6. Mors crucis fuit ignominiosissima. — 7. Mors crucis convenientissima fuit ad sanandas miserias nostras. Mors crucis atrocissima fuit.

Educunt illum, ut crucifigerent eum. Marc., xv, 20.

1. — Sancta Mater Ecclesia, cuius rector est Spiritus veritatis, in præfatione quadam de S. Cruce ita loquitur: *Salutem humani generis in ligno crucis constitueret; ut unde mors oriebatur, inde vita resureret.* Non dicit Hebræos vel Gentiles hoc supplicii genus elegisse, sed ipsummet Dei Filium, per altissimam sapientiam suam, humanum genus in patibulo crucis voluisse redimere. Atque hæc causa fuit, cur in aliis occasionibus, in quibus illi mortem a morte crucis differentiam ei machinabantur, illam semper fugeret et declinarit. Enimvero præter mysteria in discurso præcedenti insinuata, hoc loco nonnulla alia a sacris Interpretibus adducta examinabimus.

2. — Olim in lege Mosaica in more positum erat, quod oblationes quæ in sacrificium offerebantur, in sublime elevarentur; sic enim in lib. Exodi dicitur¹: *Pones super manus Aaron, et filiorum ejus: et sanctificabis eos, elevans coram Domino.* Similiter in Levitico de Aarone dicitur²: *Tulit pectusculum, elevans illud coram Domino.* Regius quoque Psalmista ait³: *Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.* Conveniens igitur erat, ut quando Christus, qui omnium illarum hostiarum figuratum erat, in altari crucis æternæ Patri suo offerebatur in holocaustum, in conspectu totius populi pariter in sublime elevaretur: in quem finem nullum erat potius instrumentum, quam crucis lignum.

3. — S. Augustinus quærit, inquiens⁴: « Sed videndus est, quare Dominus tale genus mortis elegerit? Legimus enim in Evangelio, quod Pharisæi voluerunt eum præcipitare de monte, at ille transiens per medium illorum ibat. Alibi quoque legimus, quod Judæi tulerunt lapides, ut jacerent in eum, ipse vero abscondit se et exiit de templo. Quare noluit Dominus præcipitari vel lapidari, aut etiam gladio truncari? Utique causa nostræ salutis hoc fecit: Mors enim Christi, signum est nostræ salutis. Noluit ergo lapidari, aut gladio percuti: quia videlicet nos semper nobiscum lapides, aut ferrum ferre non possumus, quibus defendamur. Elegit vero crucem, quæ levem motu manus exprimitur, qua et contra inimici versutias munimur. Hoc enim signo crucis consecratur corpus Dominicum: sanctificatur fons Baptismatis. Initiantur etiam presbyteri et cœteri gradus Ecclesiastici; et omnia quæcumque sanctificantur; hoc signo Dominicæ crucis, cum invocatione Christi nominis, consecrantur. » Cum

¹ EXOD., XXIX, 25. — ² LEV., VIII, 28. — ³ PS. CIV, 2.
⁴ S. AUG., S. 59 in Append. de divers.

igitur cuncti fideles sub vexillo crucis conscripti sint, vexillum hoc semper in promptu et ad manum habent, quo se ab inimicis invisibilibus defendere possint: id quod non adeo facile efficere possent per alia instrumenta, sive gladii, sive lapidum, sive alterius cujuspiam similis. Præterea cum lateribus nostris assistentem habeamus inimicum indefessum et implacabilem, qui continuo nobis insidiatur, nosque omni cum conatu et astutia aggreditur. Salvator noster nobis de armis validis et potentibus propicere voluit, cujusmodi sunt arma SS. crucis Christi; unde Ecclesia dicere solet: *Per signum crucis de inimicis nostris libera nos Deus noster.* S. Augustinus inquit¹: « Queritur, quid sit crucis significatio et quare Dominus in patibulo pati elegerit? » Prima autem ratio quam adferit, hæc est: « Ut Christus pro reatu mundi redemptio dareetur et antiquus hostis velut homo crucis caperetur, scilicet ut quos absorbuerat, evomeret, non potentia victus, sed justitia. » Simon de Cassia Christum vitale lignum, ab ipso inter alia supplicia præelectum, portantem, hunc in modum loquenter introducit²: « Porto lignum, ut vincam in ligno invisibilem hostem, qui vicit in ligno. »

4. — S. Ecclesia non sine mysterio in hæc verba canit: *Pango lingua gloriosi prælium certaminis et super crucis trophæo, dic triumphum nobilem, qualiter Redemptor orbis immolatus vicerit.* Hunc triumphum S. Paulus indicavit, quando ad Colossenses in hæc verba scripsit³: *Delens quod adversus nos erat chirographum, affigens illud cruci.* At vero quidnam ex hac chirographi ad patibulum crucis affixione subsecutum fuit? Nimirum quod sequitur: *Exsoliens principatus et potestates, traduxit confidenter, palam triumphans illos in semetipso.* Post Pascha usque ad Ascensionem, ad honorem S. Crucis, frequenter facere solemus commemorationem sequentem: *Crucem sanctam subiit, qui infernum confregit.* Etenim totum hoc universum, ante Christi mortem, principis tenebrarum tyrannidi subjectum fuerat; qui proinde ab universo genere humano, sola excepta Palæstina, in falsis Numinibus se tanquam Deum adorari faciebat: at vero mox ut hoc crucis lignum erectum fuit, turpis hæc idolatria protinus prostrata evanuit. Unde Propheta regius in Psalmo XXXVIII, ait⁴: *In brachio virtutis tuæ dispersisti inimicos tuos:* hæc enim verba de brachio omnipotentiae divinæ intelligi nequeunt; sic enim Psaltes nihil novi dixisset, cum constet, quod Deus⁴ respicit terram et facit eam tremere. Loquitur igitur potius de invicta omnipotentis brachii sui fortitudine, quam tunc vel maxime exhibuit, quando omnino debilitatum fuisse videri poterat, utpote in crucis patibulo extensem et acutis seris transfixum; quo non obstante, omnes profligavit inimicos infernales:

¹ S. AUG., ib. — ² SIM. DE CASS., I. XIII. — ³ COLOSS., II, 14. — ⁴ PS. LXXXVIII, 11.

« In brachio virtutis tuæ, » ait Hugo Cardinalis¹, « id est in brachio extento in cruce, dispersisti « victos et confusos inimicos tuos, scilicet aereas « potestates. » Clavi quibus Christus ad crucem confixus fuit, in Scriptura Sacra cornuum nomine appellantur²: *Cornua in manibus ejus, ibi abscondita est fortitudo. Ante faciem ejus ibit mors, egredietur diabolus ante pedes ejus*: quia postquam regium hoc crucis signum erectum fuit, spiritus rebelles omnem vim suam amiserunt: « Suis armis diaboli « lus victus, » inquit Didacus Stella³, « et suspensus est: sicut Aman in patibulo, quod paraverat Mardochæo. Hic est gladius Goliath Philisthæi et ensis Holofernis, quibus decollati sunt. Armatura fuit diaboli lignum, in quo Protoplasmum vicit: « hoc Christo paravit et in eo mortua est mors et diabolus victus. » S. Cyprianus ante omnes ad hoc propositum in hæc verba scriperat⁴: « Ascendi Domine palmarum, quia illud crucis tuæ lignum portendebat triumphum de diabolo, erantque in manibus tuis duo cornua, in quibus erat fortitudo tua abscondita et imperium tuum super humerum tuum. » S. Athanasius inquit⁵: « In aerem ascendit per crucem, ibi quoque serpenterem persequens, ut inde principem potestatis aeris deturbaret et spiritualia nequitiæ dejiceret. » S. Augustinus in præcitate sermone ita scribit⁶: « Crux magnum in se mysterium continet, cuius positio talis est, ut superior pars cœlum petat, inferior terræ inhæreat, fixa in inferorum imam contingat, latitudo autem ejus partes mundi appetat. Quia et Christus per passionem Angelis profuit in cœlo, quorum numerus quia per apostatum Angelum immunitus fuerat, ex animabus fidelium quotidie adimpletur; et nobis qui sumus in terra et illis qui propter originale peccatum detinebantur apud inferos, sed et ipsis qui in diversis mundi partibus habitabant. Jacens vero crux quatuor mundi partes appetit, Orientem videlicet et Occidentem, Aquilonem et Meridiem, quia et Christus per passionem suam omnes ad se trahit et omnia sibi subjugavit, juxta quod ipse surgens a mortuis dixit: *Data est mihi omnis potestas in cœlo et in terra.* » Lucas Brugensis vaticinium quoddam Christi in medium adducit, quo gloriam prædictit, quæ in ipsum ex crucis patibulo redundatura erat; ita enim scribit: « Ut forma ipsa crucis declararet, se pro totius mundi salute pati, seque adeo omnia ad se attracturum, Si enim, inquit, exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum. Omnia ab Oriente, Occidente, Meridie et Septentrione, quæ quatuor mundi partes, quatuor quasi crucis angulis continentur. » Taulerus circa crucis figuram ita me-

¹ HUG. CARD., *ib.* — ² HABAC., *v. 4.* — ³ DID. STELLA, *in Luc.* — ⁴ S. CYPR., *de Pass.* — ⁵ S. ATHANAS., *ib.* — ⁶ S. AUG., *ib.* — ⁷ LUC. BRUG., *in Matt.*

ditatur¹: « Pro omnibus mortuus et indiscriminatus tim omnes optat homines salvos facere, quod ipsum et forma crucis illius præsefert, insinuat que. Ejus namque pars superior eum angelorum ruinam instaurare voluisse significat. Pars inferior, Patres eum ex limbo redimere. Pars dexter lateris, suos eum protegere amicos ac benedicere. Pars sinistra, trahere eum atque convertere inimicos suos, cunctosque peccatores voluisse designat. In extremitate superiori, celi reseratio; in inferiori, destructio inferni; in dextera, gratia diffusio; in sinistra, peccatorum remissio significatur. »

5. — Non defuerunt qui dicerent, Christum manus suas ad crucem clavis affigi permisisse, ut peccatoribus animum sugereret ad deponendum omnium divinæ justitiae suæ fulminum timorem et metum. Unde ad instar arcus, sive iridis, quæ pacis est symbolum, in cruce pendens, omnibus peccatoribus qui emendati et pœnitentes ad ipsum refugiunt, promptam reconciliationem promittere videatur. Vel etiam, ut alii meditantur, brachiis in cruce extensis pendet, ut nos benigne ad pœnitentiam recipiat; nobisque clare ostendit, verissimam esse, quod Isaías prædictit, inquiens²: *Non est abbreviata manus Domini, ut salvare negeat.* « Quæ enim major potest esse misericordia, » inquit Oleaster, « quam manum semper extensam habere ad levandum et dandum? » Neque solum brachia sua extensa tenet, ad nos paternæ recipiendum, verum etiam eadem clavis ad lignum crucis configi disposuit, ut nos securos redderet, quod deinceps brachia sua in beneficium nostrum semper extensa conservaturus esset. Unde Ludolphus Carthusianus ait³: « Cordis oculis aspiciamus Salvatorem nostrum in cruce expansis manibus extensem, quasi paratum nos recipere ad amorem sum amplexum suum. » Et Augustinus ait⁴: « Christus extendit brachia sua in cruce et expandit manus suas paratas in amplexum peccatorum. Inter brachia Salvatoris mei et vivere volo et mori cupio: ibi securus decantabo: *Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me.* » Arnoldus Cartonensis exponens verba illa: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* sibi imaginatur, ac si videret Christum in cruce circumspicientem illos, qui ad pedem trunci illius circumstabant, cunctosque fideles sanguine Christi redemptos representabant, iisque omnibus benignum offerentem amplexum. Unde ait⁵: « Extensis brachis Christus in cruce totum corpus suum infra se positum complexus est et sub aliis crucis aggregato genere nostro, ibi et protexit et fovit, ubi nihil posse putabatur. » Didacus Stella similiter ait⁶: « Hac morte crucifi-

¹ TAUL., *c. 34 de Pass.* — ² ISA., *LIX. 4.* — ³ LUDOLP. CART., *p. 2, c. 63.* — ⁴ S. AUG., *in Manual.* — ⁵ ARN. CART. *de 7 Verbis.* — ⁶ DID. STELL., *ib.*

« xionis voluit mori, extensus in cruce, apertis manibus, ulnis explicitis, ut te amplectetur et ad suam amicitiam revocaret; et quantumvis peccator fueris, latere perforato te in visceribus et corde conderet. » Theophylactus ante omnes alios hac de re ita scripsit¹: « Extendit manus, ut in ulnas suscipiat et congreget filios Dei dispersos. »

6. — *Quæ stulta sunt mundi, elegit Deus.*² Porro in hoc sæculo nulla inferri poterat mors vituperior et ignominiosior morte crucis. Unde dixerunt³: *Contumelia et tormento interrogemus eum: morte turpissima condemnemus eum.* S. Bonaventura ait⁴: « Aeri deputatus est et inter cœlum et terram suspensus, ac si non esset dignus mori aut vivere in terra. » Merito igitur Chrysostomus inquit⁵: « Quam magnum quod servus factus est? Quod mortem sustinuit, multo plus est. Sed est alius majus quiddam isto et insolentius, quia non quamlibet mortem, sed mortem crucis subiit. » Pro majori hujus veritatis intelligentia observandum est, quod Lucas Brugensis hac de re his verbis scribit⁶: « Consueverant cruci affigi servi et viliores liberi, qui juxta servos, ob delataram dominorum, machinationem contra dominorum salutem, fugam diuturnam, crimen falsi, sicariatum, latrocinium, læsam Majestatem, seditionem, denique commiserant. Quod igitur ad crucem postulant Pontifices Jesum, seditionis et læsæ ob regnum affectatum Majestatis titulo, prætextuque faciunt. Quod vero præ alius mortis generibus crux ipsis adeo placeat, est, quod in crucis supplicio summa essent duo illa, atrocitas et ignominia. » Beda in Joannem scribens, in hæc verba exclamat: « Grande spectaculum, sed si spectet impietas, grande ludibrium: si pietas, grande mysterium! Si spectet impietas, grande ignominiae documentum; si pietas, grande fidei monumentum. Si spectet impietas, videt regem pro virga regni, lignum sui portare supplicii; si pietas, videt regem baljantem lignum, ad semetipsum figendum, quod fixurus fuerat etiam in frontibus regum, in eo spennendus oculis impiorum, in quo erant gloriatura corda Sanctorum. »

7. — Lucas Brugensis aliud quoddam cæteris excellentius mysterium insinuat, dicens⁷: « Hoc mortis genus elegit, crucem, inquam, ut sananda misericordia nostræ convenientissimum; ut ait Augustinus, lib. XIII, *de Trin.*, c. 10, multas ob causas. Prima fuit, quod cum vellet sufficienter sime pro omnibus omnium hominum peccatis satisfacere et justitiam, vitamque æternam eis justissimeque mereri, summum extremumque supplicium subeundum sibi duxerat hic sua erga

¹ THEOPH., *in Matt.* — ² I COR., *I. 27.* — ³ SAP., *II. 19.* — ⁴ S. BONAV., *de perf. vii. pap.* — ⁵ CHRYS., *h. 7 ad Phil.* — ⁶ LUC. BRUG., *in Matt.* — ⁷ ID., *ib.*

homines charitate egregie demonstrata. » Tristitia, passimque nota est illa propositio: *Pœna interroget, si quis veraciter amet.* Cum igitur Christus inter omnia mortis instrumenta, illud elegerit, quod omnibus pœnosiis est, atque atrocious, satis manifeste ostendit, quod ardentissime nos amarit, dicente Apostolo¹: *Propter nimiam charitatem suam quæ dilexit nos.* Præterea, ex quo Christus pro peccatis nostris non solum satisfacere, verum etiam abundantanter et super excessive eadem exsolvere voluit, ut sic esset² *copiosa apud eum redemptio;* consequenter necessarium erat, ut genus quoddam mortis eligeret, per quod plura et atrociora patienti, quam in quovis alio mortis genere, ampliora nobis accumularet merita. Hoc autem crucis supplicium omnia violentæ mortis pœnissima instrumenta in se complecti videtur. Siquidem patibulum crucis manus et pedes instar gladii figit, extendit corpus ad modum equulei, illud dilaniat, ut faciunt unci, adurit illud instar ignis, quia crucifixus velut ad lentum ignem deficiens, sitim patitur ardentissimam. S. Bernardus de Salvatore nostro Crucifixo in hæc verba meditatur³: « In tantum in cruce distentus fuit, ut dinumerari potuissent omnia membra ejus. » Ita enim dixit per Prophetam⁴: *Foderunt manus meas et pedes meos;* *dinumeraverunt omnia ossa mea,* ac si diceret: Tantum distentus sum dextrorum et sinistrorum, et a summo deorsum, ut corpore nudo in modum tympanicae pellis distento, facile possent omnia ossa mea numerari. Lucas Brugensis de acerbitate dolorum patibuli crucis ita scribit⁶: « Quod atrocitas summa fuerit, manifestum ex eo est, quod confixio assuevit fieri in locis maxime nervosis et ut sensu tactus acerimo præditis, ita remotissimis a corde. Illinc enim acerbitas, hinc diuturnitas doloris. » Ludolphus Carthusianus intensissimam patibuli crucis acerbitatem, ex etymologia nominis crucis, in hæc verba deducit: « Crux quippe a cruciata dicitur, ubi dolores acerimi exagitant, ubi diu vivitur et mors ipsa protenditur, ne dolor citius finiatur: quod genus mortis in tantum durissimum, atque turpissimum apud Judæos erat, ut non solum ipse vituperabilis esset, quem crucifigi contigisset, sed etiam tota domus ejus, domus crucifixi appellaretur. »

DISCURSUS IV

EXCESSIVUS DOLOR, QUEM CHRISTUS INGENS CRUCIS PONDUS, JAM TOTALITER DEBILITATUS, ATROCIBUSQUE TOTO CORPORE VULNERIBUS SAUCIUS, PORTANDO SUSTINUIT, CONSIDERATUR.

IDEA SERMONIS.— 1. Expenduntur dolores maximis quos Christus perpessus fuit in hæculatione crucis. — 2. Oc-

¹ EPHES., *II. 4.* — ² PS. CXXIX, *7.* — ³ S. BERN., *de Pass.* — ⁴ PS. XXI, *17.* — ⁵ LUC. BRUG., *in Matt.*

casiōne bajulationis crucis, expenditur quidam tex-tus Jobi Prophete. Discurritur, ulterius de extremis doloribus et afflictionibus bajulationis crucis. — 3. Ministri crucifixionis Christi urserunt illum ex iussione sacerdotum, ut celerius incederet. Enumerantur alia, quæ Christus in bajulatione crucis passus fuit. — 4. Pondus S. Crucis non fuit ex se immensum; aggravarunt autem illam supra modum peccata nostra.

Et bajulans sibi crūcem exīvit. Joan., xix., 17.

1. — Mysticum est verbum illud, quod S. Joannem Redemptorem nostrum, cruce super humeros oneratum fuisse scribit; ait enim: *Et bajulans sibi crūcem.* Dictio enim *bajulus* in Latino, id est, saccifer, vel gravissimorum onerum vector, seu lator. B. Veronicæ de Binasco id, quod post promulgatam a præside sententiam Christo accidit, in hac verba revelatum fuit¹: « Lata tandem sententia mortis a Pilato, ins-pexit Veronicæ spiritus Iudeos magnis clamori-bus crūcem Jesu humeris imponentes, milites « armis ac vocibus perstrepentes, populorumque « rumores. Conabantur quidem summa celeritate « Christum ad supplicii locum perducere, at Jesus « Agnus immaculatus semianimis stabat, deficie-bantque amissis viribus artus. Tante molis erat « dira crux, colestibus humeris propter saevos crū-ciatus attritus. » Tametsi enim Christus divinus ille Athlas esset, qui amplissimam hanc murdi machinam tribus digitis sustentat, attamen ut bene S. Vincentius Ferrerius advertit, divinitas Christi humanæ nature nostræ fragilitati nullam in Christo communicare voluit virtutem, ut robustior evadet. En verba S. Vincentii Ferrerii²: « Nec quis « existimare debet, illud esse contra perfectionem « Christi existentis verus Deus et verus homo. Tra-diderat enim divinitas Christi humanitatem ex « toto infirmitatibus humanis ad patiendum, nolens « sibi in aliquo suffragari, quoad poenæ allevatio-nem, et ideo infirmitatis humanæ conditio expos-« cebat, ut homo Christus sic tota nocte defatigatus « et crux effusione debilitatus, sub tanto pondere « deficeret. » Contemplativus quidam hac de re ita meditatur: « Christus exsanguis ex prioribus sup-pliciis, humeri undique vulnerati erant, corona « spinea crucis crebra illusione profundius capiti « imprimebatur. Si nos vel modicum ulcus vexet, « nullum ibi onus admittere possumus. Christum « ter cum cruce in terram prolapsum, scribit Adri-comius in descriptione Jerosolymitana (Num., cxviii). Non ita onerosus erat fasciculus ille ligno-rum Isaac, quem gestabat in dorso, qui nesciebat « se super eum occidendum. » Taulerus similiter hosce in tam debilitate corpore acerbissimos dolores considerans, inquit³: « Grande ei inflixit vul-

¹ BOLL., 11 jan., f. 911. — ² S. VINC. FERR., s. in Par. — ³ TAUL., de Vit. et Pass.

« nus, ex cunctis vulneribus unum efficiens. Fuit « hæc ex Christi gravissimis poenæ una, quam ille « pertulerit; ut enim quotidiano discimus usu, si « cui nostrum vel tenue hæreat vulnus, vix mode-rate « rate ferimus; quid ergo censemus Dominum Je-sum Christum sensisse, quo cruciatu esse affec-tum, cum grave lignum illud illius impositum « impressumque fuit cruentis humeris, ac maxime « diro huic vulneri? Factum est, ut pars extrema, « lapidibus quibus via strata erat, terre adhaerens, « grandem excitaret et horridum strepitum Domini « num incredibili dolore afficienter. »

2. — Recogitatis velim angustias et ærumnas, quibus malignus spiritus tartareus patientissimum Jobum oneraverat; siquidem eum qui potens, amplissimusque princeps erat, in eum usque statum redegerat, ut in sterquilino nudus sedens, ulceribusque putoentibus non minus quam dolorosissimis a vertice capitinis usque ad plantam pedis plenus, saniem illorum testa raserit, atque insuper a vilissima plebecula, imo et a propria sua conjugi, postquam omnibus suis facultatibus cunctisque filiis suis orbatus esset, fuerit derisus. Verumtamen unicum erat, quod super omnia alia vel maxime apprehendebat tormentum, quod se nondum expertum fuisse dicit, utpote quod Christo, cuius ipse figura erat, reservatum fuerat, scilicet¹: *Humerus meus a junctura sua cadat et brachium cum suis ossibus confringatur*, hoc autem præter omnem humanam imaginationem crudelissimum tormentum Redemptor noster degustavit, tum quia paulo ante a sexies mille, et amplius acerbissimis flagellorum ictibus in humeris, et dorso suo dilaniatus fuerat, tum quia ingens crucis pondus super iisdem exar-nificatis humeris et dorso portare debuit. S. Vincentius Ferrerius in sermone quodam ita scribit²: « Quia Iudei ipsum alapis et verberibus, et illusio-nibus; nec non flagellationibus coronationeque fatigaverant; ideo crūcem non diu portare poterat, quia totaliter fuit exinanitus et exhaustus, ideo dicitur sub cruce cecidisse. Nec mirum, ex remissione sanguinis omnium venarum, qui de-fluebat, ex plagiis flagellorum, et spinarum, et magnitudine crucis, quæ habet in longitudine pedes quindecim, et in latitudine decem. » Idque fortasse a S. Anselmo didicit, qui in Dialogo de Passione Domini, in persona Virginis Mariae de cruce ita loquitur³: « Habuerat quindecim pedes in lon-gitudine et adeo debilitatus fuerat filius meus « præterita nocte et illa die, quod eam portare non « poterat. Unde et S. Lucas scribit: *Apprehenderunt Simonem quemdam Cyrenensem, venientem de villa.* « Et imposuerunt illi crūcem portare post unicum filium meum; quod fecerant non causa miserationis, quod compaterentur ei, sed quia præde-

¹ JOB, III, 22. — ² S. VINC. FERR., in Parasc. — ³ S. ANS., dial. de Pass.

« bilitate id facere non poterat. » Lucas Brugensis similiter ait: « Poena fuit immensa extreme fati-gato humeris portare crūcem gravissimam, simul « et longissimam trahere per plateas silicibus stratas. » Eo ipso enim, quo crux super inæqualibus silicibus trahebatur, eadem ob saxorum duritatem supra dilaniatum Christi dorsum identidem saltans, quovis momento prius accepta vulnera reaperuit et dilatavit. Idem auctor super Matthæum ita scribit: « Quod autem adeo longa fuerit crux, ut uno suis humeris portante superiorē partem, « inferiore humi reperire necessum fuerit, facile « est intelligere, si consideretur, quod cum debe-ret terræ infigi, ut stare recta et ita a terra pro-minere, ut corpus Dominicum altius elevaret, « debuerat facile Dominici corporis longitudinem duplo superare et mensuræ quatuordecim, aut quindecim pedum exæquari, prout eam exæ-quasse notant, qui ista investigarunt. » Idem auctor paulo ante difficultatem, quam Christus in hac ponderosa mole portanda habuit, in hac verba ponderaverat: « Tulit eam longanimes per civitas, donec egressus esset portis; sed difficulter admodum, quod illa quidem pondere esset gravis et ut oblonga, ita portanda simul ac trahenda maxime cum concussione corporis, atque per iter non parvum; ipse vero extreme fatigatus, viribusque exhaustus, tum ex multiplicibus itineribus quæ brevi confecerat, tum ex vigiliis et afflictionibus variis quas passus fuerat; ita ut credi facili sit, oneri aliquando succubuisse et cedisse in terram, præsertim cum milites conviciis, minisque adhibitis vi propellerent. » Porro ærumnosa itinera, que Christus præcedenti illa nocte confecerat, omnia laboriosa fuerant. Etenim e cœnaculo Sionitico ad montem Oliveti processerat; ab hoc ad Annam per longas platearum ambages raptatus fuerat; ab inde ad domum Caiphæ, adeoque ut Lucas Brugensis ait²: « Septem itinera fecit, nec ea brevia. A cœnaculo profectus est in montem Olivarum per spatium plus mille sex stadiorum. Ex monte Olivarum tractus est in dominum Annæ per æqualis fere longitudinis spatium. Inde in domum Caiphæ distante gressibus trecentis tringinta. Postea ad ædes Pilati mille passibus distantes. Hinc ad Herodis palatium fecit trecentos quinquaginta passus. Rursus ad Pilatum alia via, ut dicitur, per sexcentarum ulnarum intervallum ductus est. Unde denique ad montem Calvarię. » Et certe cum sudor corporis ejusdem arguat fatigationem et laborem, memorandum est, quod, ut supra vidimus, Christus loco sudoris vivum sanguinem in magna copia sudaverit³: *Factus est sudor ejus sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.*

¹ LUC. BREG., in Joan. — ² IDEM, in Luc. — ³ LUC., XII., 44.

¹ S. BERN., t. V., s. 55. — ² TAUL., de Prss.